

ภาคผนวก จ

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิด

แผนการจัดประสบการณ์แบบปกติ

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิด

ศึกษากระบวนการคิดสร้างสรรค์ของทอเรนซ์ (Torrance 1964 : 16) แนวคิดการใช้คำถามของ รักตวรรณ ศิริธำพร (2542) ทักษะและเทคนิคการใช้คำถามของ อุทัยวรรณ ดอกพรหม (2548) มาเป็นแนวคิดในการสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยการใช้คำถามขยายความคิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยดังต่อไปนี้

ขั้นนำกิจกรรม

1. ผู้เรียนได้รับข้อมูลจากการสังเกต เปรียบเทียบ เพื่อหาความสัมพันธ์จากสื่อที่เป็นสิ่งเร้า โดยใช้คำถามเพื่อกระตุ้นในรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

2. ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์จากเนื้อหาสาระจากสื่อในการจัดประสบการณ์โดยใช้คำถามขยายความคิดเพื่อกำหนดปัญหาของตนหรือของกลุ่ม

3. ผู้เรียนพยายามรวบรวมข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ของปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของตนเองหรือของกลุ่ม เพื่อสร้างแนวทางในการแก้ปัญหา (สมมติฐาน) อย่างหลากหลายโดยใช้คำถามขยายความคิด

4. ผู้เรียนสรุปแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่คิดว่าดีที่สุดเหมาะสมที่สุดตามเหตุผลของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน (โดยใช้คำถามขยายความคิด)

ขั้นสรุป

5. ผู้เรียนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับเนื้อหาของตนเองหรือของกลุ่มตามแนวทางที่ได้เลือกไว้ และยอมรับผลที่เกิดเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาใหม่ต่อไปโดยเสนอหน้าชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้ใช้คำถามขยายความคิดเพื่อพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้คำถามระดับต่ำและระดับสูง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ใช้คำถามขยายความคิดที่เป็นคำถามระดับต่ำได้แก่ คำถามให้สังเกต คำถามให้ทบทวนความจำ คำถามให้บอกความหมาย คำถามชี้บ่ง คำถามนำและคำถามเรียกความสนใจ

ระยะที่ 2 ใช้คำถามขยายความคิดที่เป็นคำถามระดับสูงได้แก่ คำถามให้อธิบาย คำถามเปรียบเทียบ คำถามให้จำแนก คำถามให้ยกตัวอย่าง คำถามให้วิเคราะห์ คำถามให้สังเคราะห์ และคำถามให้ประเมินค่า

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ผีเสื้อแสนสวย

สอนครั้งที่ 1

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกถึงรูปร่างลักษณะและชนิดของผีเสื้อได้
2. สรุปลักษณะรูปร่างของผีเสื้อตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
3. มีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการร่วมกิจกรรม

สาระการเรียนรู้

ผีเสื้อเป็นแมลงชนิดหนึ่งที่ มีรูปร่างลักษณะของผีเสื้อ เป็นแมลงปีกสวย มีปีก 2 คู่ มีหนวด 2 หนวดใช้ดมกลิ่น ชอบกินน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ชนิดของผีเสื้อแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ มีผีเสื้อกลางวัน จะมีลักษณะสีสวยชอบหากินในเวลากลางวัน ส่วนผีเสื้อกลางคืนมีปีกสั้น มีขนหนาสีน้ำตาลออกหากินเวลากลางคืน

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กฟังและตอบปริศนาคำทาย “แมลงอะไรเอ๋ยชอบกินน้ำหวาน”
“ ผีอะไรเอ๋ยมีสีสวยงาม โบกบินไปมา” เด็กและครูร่วมกันร้องและแสดงท่าทางประกอบเพลง “ผีเสื้อแสนงาม” ตามความคิดสร้างสรรค์โดยใช้คำถามขยายความคิด

ขั้นสอน

2. นำผีเสื้อจริงใส่โหลแก้วมาให้เด็กสังเกต และร่วมสนทนาถึงรูปร่าง ลักษณะส่วนต่างๆของผีเสื้อกลางวันและผีเสื้อกลางคืน โดยใช้คำถามดังนี้
  - 2.1 ผีเสื้อในขวดโหลแก้วที่ 1 และผีเสื้อในขวดโหลแก้วที่ 2 เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
  - 2.2 ผีเสื้อกลางวันหากินในเวลากลางวันแต่ผีเสื้อกลางคืนหากินในเวลากลางคืน เด็ก ๆ คิดว่าผีเสื้อในขวดโหลใดเป็นผีเสื้อกลางวันและผีเสื้อกลางคืน
  - 2.3 ผีเสื้อกลางวันมีลักษณะอย่างไร
  - 2.4 ผีเสื้อกลางคืนมีลักษณะอย่างไร

3. เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับผีเสื้อที่พบเห็นโดยใช้รูปภาพประกอบและครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ของเด็กดังนี้

3.1 ทำไมผีเสื้อจึงชอบเกาะอยู่บริเวณดอกไม้ในเวลากลางวัน

3.2 เด็ก ๆ เห็นผีเสื้อแล้วนึกถึงอะไร

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันสรุปถึงลักษณะรูปร่างของผีเสื้อตามความคิดและประสบการณ์ของกลุ่มโดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กช่วยกันสรุปเรื่องราวเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของผีเสื้อ โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่อง ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน

5.1 เด็กอยากให้ผีเสื้อบินไปไหนบ้าง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพผีเสื้อกลางวันและผีเสื้อกลางคืน
2. คำถามระดับสูง – ระดับต่ำ
3. ปริศนาคำทาย
4. เพลงผีเสื้อแสนงาม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง
3. สังเกตจากการสรุปเนื้อหาในบทเรียนตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
4. สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

เพลงผีเสื้อแสนงาม

ผีเสื้อเอ๋ย ผีเสื้อแสนงาม   เจ้าโบกบินไปตามดอกไม้
 คุดน้ำหวานสำราญใจ   สุขกระไรหนอผีเสื้อแสนงาม

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 1

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้บอกความหมาย

คำถาม : แมลงอะไรเอ๋ยชอบกินน้ำหวาน ?

คำถาม : ผีอะไรเอ๋ยมีปีกสวยงาม โบกบินไปมา ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : ผีเสื้อในขวดโหลแก้วที่1 และผีเสื้อขวดโหลแก้วที่2 เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร?

2.2 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : ผีเสื้อกลางวันหากินในเวลาวันแต่ผีเสื้อกลางคืนหากินแต่ในกลางคืน เด็ก ๆ คิดว่าผีเสื้อในขวดโหลใดเป็นผีเสื้อกลางวันและผีเสื้อกลางคืน?

2.3 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : ผีเสื้อกลางวันมีลักษณะอย่างไร ?

: ผีเสื้อกลางคืนมีลักษณะอย่างไร ?

: ทำไมผีเสื้อจึงชอบเกาะบริเวณดอกไม้ในเวลากลางวัน ?

2.4 คำถามประเมินค่า

คำถาม : เด็ก ๆ เห็นผีเสื้อแล้วนึกถึงอะไร ?

: เด็กอยากให้ผีเสื้อบินไปไหนบ้าง ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ผีเสื้อแสนสวย

สอนครั้งที่ 2

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

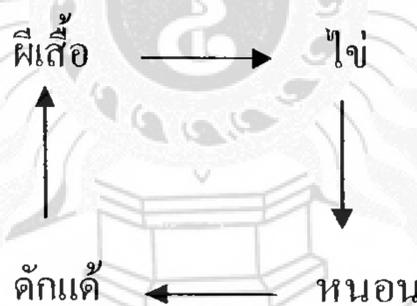
เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกขั้นตอนการเจริญเติบโตของผีเสื้อได้
2. สรุปลักษณะของหนอนผีเสื้อตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
3. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

วงจรชีวิตของผีเสื้อ เจริญเติบโตเป็น 4 ระยะ มีลักษณะดังนี้ ผีเสื้อเมื่อผสมพันธุ์แล้วจะวางไข่ไว้ตามใบไม้ประมาณ 2 – 3 วัน แล้วไข่ผีเสื้อจะฟักออกมาเป็นตัวหนอน โดยเจาะเปลือกไข่ให้แตกออกกลายเป็นตัวหนอนเล็ก ๆ ในระยะเกิดใหม่จะกินเปลือกไข่ และเริ่มกัดกินใบไม้อ่อน จากนั้นเมื่อโตขึ้นจะเปลี่ยนเป็นดักแด้และเติบโตเป็นผีเสื้อต่อไป

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เล่านิทานเรื่อง “ซินผีเสื้อแสนสวย” ให้เด็กฟังและให้เด็กแสดงความคิดเห็นเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 ซินเป็นสัตว์ประเภทใด
- 1.2 ซินมีรูปร่างลักษณะอย่างไรเมื่อตอนยังเล็ก
- 1.3 ซินมีรูปร่างลักษณะอย่างไรเมื่อโต

ขั้นสอน

2. นำภาพวงจรชีวิตผีเสื้อมาให้เด็กจัดเรียงลำดับขั้นตอนของการเจริญเติบโต ครูร่วมสนทนาโดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 2.1 หนอนผีเสื้อมีลักษณะรูปร่างอย่างไร
- 2.2 ดักแด้มีลักษณะรูปร่างอย่างไร
- 2.3 เด็ก ๆ เรียงภาพการเกิดของผีเสื้อ พร้อมบอกถึงการเกิดของผีเสื้อว่าเป็นอย่างไร
3. เด็กสังเกตหนอนผีเสื้อจากสถานการณ์จริงในสวนและร่วมกันสนทนาสิ่งที่สังเกตเห็น และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้
  - 3.1 หนอนผีเสื้อจะกินอะไรเมื่ออยู่บนกิ่งไม้
  - 3.2 ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินมีลักษณะอย่างไร
  - 3.3 เด็ก ๆ คิดว่าผีเสื้อเกิดขึ้นได้อย่างไร ให้อาณาเขตประกอบ
4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย ช่วยกันสรุปการเจริญเติบโตของผีเสื้อตามความคิดของกลุ่ม โดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

  5. เด็กร่วมกันสรุปเรื่องราวเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของผีเสื้อ โดยส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็ก
    - 5.1 ทำเด็ก ๆ เป็นหนอนผีเสื้อจะทำอย่างไรให้โต แล้วกลายเป็นผีเสื้อให้เร็วที่สุด

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพวงจรชีวิตของผีเสื้อ
2. นิทานเรื่อง “จีนผีเสื้อแสนสวย”
3. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและการตอบคำถาม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของเด็ก
3. สังเกตจากการสรุปเนื้อหาในบทเรียนของเด็ก
4. สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

จีนผีเสื้อแสนสวย

เวลาบ่ายวันหนึ่งท้องฟ้าแจ่มใส ภายในสวนมีพืชนานาชนิด แดกกิ่งก้านเขียวขจี ออกดอกหอมฟุ้งไปทั่วสวน เป็นที่น่าชวนชมยิ่งนัก แมลงหลากหลายกำลังคุดคุดมกคืบและน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ แมผีเสื้อตัวหนึ่งวางไข่เล็กๆ ลงบนไม้อันเขียวขจี หลังจากที่ไข่ได้วางไข่ผ่านพ้นสองสามวันต่อมาลูกผีเสื้อได้ฟักออกมาเป็นตัวโดยเจาะเปลือกไข่ให้แตกออกกลายเป็นตัวหนอนเล็ก ๆ มันชื่อว่า “จีน” แรก ๆ จีนจะกินเปลือกไข่ และต่อมาก็จะกัดกินใบไม้อ่อน ๆ เป็นอาหารที่เพิ่งผลิตใบใหม่ จีนกินใบไม้อ่อนอย่างรวดเร็ว และกินจุตัวจึงโตขึ้นรวดเร็วอย่างประหลาด จีนจะลอกคราบเมื่อถึงระยะหนึ่ง สีส้มตัวเปลี่ยนไปเป็นสีน้ำตาลพาดเป็นปล้อง ๆ ยืดเกาะติดกิ่งไม้ ส่วนหัวจะห้อยลงมา ขณะที่ห้อยตัวผิวหนังด้านหลังเริ่มแตกทำให้ดูแปลกไปเป็นสีเขียวอ่อน

หนึ่งสัปดาห์ผ่านไป ไม่มีอะไรเคลื่อนไหวปลายใบเปลือกที่เรียกว่า “ดักแด้” หนึ่งสัปดาห์ผ่านไปมีสิ่งน่าตื่นเต้นเปลือกของจีนเริ่มแตกออกไม่เป็นตัวหนอน แต่เป็นแมลงที่หลากสีสวยงามเป็นผีเสื้อที่เหมือนพ่อแม่

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 2

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้สังเกต

คำถาม : จีนเป็นสัตว์ประเภทใด ?

1.2 คำถามทบทวน

คำถาม : จีนมีรูปร่างลักษณะอย่างไรเมื่อตอนยังเล็ก?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : หนอนผีเสื้อมีลักษณะรูปร่างอย่างไร?

: ดักแด้มีลักษณะรูปร่างอย่างไร?

2.2 คำถามให้จำแนก

คำถาม : เด็ก ๆ เรียงภาพการเกิดของผีเสื้อพร้อมบอกถึงการเกิดของผีเสื้อว่าเป็นอย่างไร?

2.3 คำถามให้ยกตัวอย่าง

คำถาม : หนอนผีเสื้อจะกินอะไรเมื่ออยู่บนกิ่งไม้?
: ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินมีลักษณะอย่างไร?

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าผีเสื้อเกิดขึ้นได้อย่างไร ให้อาณาภาพประกอบตาม
ความเข้าใจของกลุ่ม ?

2.5 คำถามประเมินค่า

คำถาม : ทำเด็ก ๆ เป็นหนอนผีเสื้อจะทำอย่างไรให้โต แล้วกลายเป็นผีเสื้อ
ให้เร็วที่สุด

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ผีเสื้อแสนสวย

สอนครั้งที่ 3

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกถึงประโยชน์และโทษของผีเสื้อได้
2. สรุปลงถึงประโยชน์และโทษของผีเสื้อตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
3. ร่วมแสดงความคิดเห็นได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

ประโยชน์ของผีเสื้อ ช่วยทำให้โลกสวยงาม เพราะผีเสื้อเป็นแมลงชนิดหนึ่งที่มีสีสวยงาม และมีอยู่ในทุกฤดูกาล อีกทั้งยังช่วยในการผสมพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับทางการเกษตรช่วยให้น้ำผึ้ง

โทษของผีเสื้อ ขณะเป็นตัวหนอนจะกัดต้นไม้และใบไม้เสียหาย ทำลายผลผลิตทางการเกษตร หนอนผีเสื้อมีขนมากเมื่อถูกจะคันทำให้เกิดอาการแพ้

เด็ก ๆ ควรปฏิบัติต่อผีเสื้อด้วยการเป็นผู้ที่มีเมตตา ไม่ควรรังแกหรือจับผีเสื้อมาเล่น

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. นำเด็ก ๆ ไปดูผีเสื้อในสวนไม้ดอกไม้ประดับรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ครูร่วมสนทนาโดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เด็ก ๆ คิดว่าผีเสื้อกินอะไรเป็นอาหาร
- 1.2 ทำไมดอกไม้จึงมีผีเสื้อมาเกาะกิน

ขั้นสอน

2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงประโยชน์และโทษของผีเสื้อ โดยใช้คำถามขยายความคิด

ดังนี้

- 2.1 ผีเสื้อมีเกาะดอกไม้จากต้นหนึ่งไปอีกต้นหนึ่ง ช่วยให้ต้นไม้มีผลอย่างไร
- 2.2 ผีเสื้อช่วยเก็บน้ำหวานจากดอกไม้ แล้วนำไปเก็บด้วยวิธีใด
- 2.3 ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินแตกต่างจากใบไม้ปกติอย่างไร

2.4 ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินจะแตกใบใหม่ได้หรือไม่

2.5 ผีเสื้อมีประโยชน์และโทษอย่างไร ให้วาดภาพประกอบตามความคิดความเข้าใจ

ของกลุ่ม

3. เด็กแบ่งกลุ่มย่อยๆ เท่ากัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์และโทษของผีเสื้อ โดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

4. เด็กร่วมกันเขียนผังความคิด สรุปเรื่องราวเกี่ยวกับประโยชน์ของผีเสื้อ โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอหน้าชั้น ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

4.1 เด็กๆ ได้รับประโยชน์จากผีเสื้ออย่างไร ตามที่เด็กได้รับมา

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สวนไม้ดอก ไม้ประดับบริเวณโรงเรียน
2. คำถามระดับสูง - ระดับต่ำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการสรุปเนื้อหาสาระตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 3

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้บอกความหมาย

คำถาม : แมลงอะไรเอ๋ยชอบกินน้ำหวาน ?

: ผีอะไรเอ๋ยมีปีกสวยงาม โบกบินไปมา?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : ผีเสื้อบินมาเกาะดอกไม้จากต้นหนึ่งไปอีกต้นหนึ่ง ช่วยให้ต้นไม้มีผลอย่างไร?

: ผีเสื้อช่วยเก็บน้ำหวานจากดอกไม้ แล้วนำไปเก็บด้วยวิธีใด ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินแตกต่างจากใบไม้ปกติอย่างไร

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : ใบไม้ที่หนอนผีเสื้อกินจะแตกใบใหม่ได้หรือไม่

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : ผีเสื้อมีประโยชน์และโทษอย่างไร ให้วาดภาพประกอบตามความคิดความเข้าใจของกลุ่ม

2.5 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : เด็ก ๆ ได้รับประโยชน์จากผีเสื้ออย่างไร ตามที่เด็กได้รับมา

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย สัตว์เลี้ยง

สัปดาห์ที่ 4

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกชื่อสัตว์เลี้ยงที่รู้จักได้
2. ร่วมสนทนากับครูและเพื่อนได้
3. สรุปรายชื่อสัตว์เลี้ยงที่รู้จักตามความคิดของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

สัตว์เลี้ยงไว้ในบ้าน เป็นสัตว์ที่คนนำมาเลี้ยงไว้ที่บ้าน เช่น แมว สุนัข วัว ควาย ไก่ เป็ด ฯลฯ มีประโยชน์ไว้ใช้งาน ได้แก่ วัว ควาย เป็นอาหาร ได้แก่ เป็ด ไก่ หมู และเลี้ยงไว้ดูเล่น ได้แก่ ปลา เงิน ปลาทอง กระจ่าง เราควรดูแลสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ให้ได้รับการดูแลและเอาใจใส่ โดยให้ความรักเมตตา กรุณาต่อสัตว์เลี้ยงไว้

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กฟังและตอบปริศนาคำทาย " อะไรเอ๋ย "
  - “คนสู้ไม่ได้ ว่ายน้ำทั้งวัน มีครีบมีหาง หายใจทางเหงือก”
  - “เข้าตื้นขึ้นมา คำนั่งจับคอน มีหางมีหงอน ตอนเข้าปลุกคน”

ขั้นสอน

2. เล่านิทานเรื่อง “วันนี้เรามีความสุข” ให้เด็กฟัง พร้อมร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามขยายความดังนี้
  - 2.1 วันนี้เป็นวันเกิดของใคร
  - 2.2 สัตว์ในนิทานมีสัตว์อะไรบ้าง
3. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่เด็กรู้จักหรือเลี้ยงไว้ที่บ้าน โดยใช้รูปภาพประกอบ ร่วมสนทนาโดยใช้คำถามขยายประสบการณ์ของเด็กดังนี้

- 3.1 ทำไมเด็ก ๆ จึงเลี้ยงสัตว์ไว้ที่บ้าน
- 3.2 ทำไมเลี้ยงไก่กับเลี้ยงแมวไว้ที่บ้านถึงแตกต่างกัน
- 3.3 สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ที่บ้านมีสัตว์อะไรบ้าง
- 3.4 สัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารมีอะไรบ้าง
- 3.5 เด็ก ๆ อยากเลี้ยงสัตว์อะไร ไว้ที่บ้าน เพราะเหตุผลใด
- 3.6 สัตว์เลี้ยงที่เด็กรู้จักและเลี้ยงไว้ที่บ้านมีสัตว์อะไรบ้าง ให้อาหารประกอบตาม

ความคิดของกลุ่ม

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย ร่วมกันสรุปชื่อสัตว์เลี้ยงที่รู้จักตามความคิดของกลุ่ม แล้ววาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปชื่อสัตว์เลี้ยงที่รู้จักตามความคิดเห็นของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอหน้าชั้น ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้
- 5.1 กลุ่มของเด็ก ๆ คิดว่าสัตว์เลี้ยงอะไรดีที่สุด

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “วันนี้เรามีความสุข”
2. ภาพสัตว์เลี้ยง
3. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการบอกชื่อสัตว์เลี้ยงที่รู้จักตามความคิดของเด็ก
3. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

นิทาน

วันนี้เรามีความสุข

เช้าวันหนึ่งอากาศสดใส หนูแดงมาถึงบ้านหนูหน้อยตามนัด ทั้งสองออกเดินไปตามทางต่างนึกสนุกที่จะได้ไปงานฉลองวันเกิดของแมวสีสวาดที่หนูหน้อยเลี้ยงไว้ หนูแดงกับหนูหน้อยออกจากบ้านในไร่เพื่อหาของขวัญ ซึ่งมีเจ้าต่างตามไปด้วย ขณะที่เดินไปตามทางพบเห็นวัววิ่งมาสมทบ ทั้งหมดจึงรวมเป็นสี่ “ฉันทไปด้วย ฉันทไปด้วย” เป็นเสียงเจ้าเปิดชนสีเหลือง ชอบแต่งตัวโก้ หนูหน้อยบอกเพื่อน ๆ พูกว่า “ไปกันเถอะรีบแต่งตัวเร็ว ๆ เข้าซิ” ส่วนควาย เพิ่งตื่นนอน เพื่อน ๆ ก็ถามว่า “ไปกันหรือยังละ” ควายตอบว่า “ไปเดี๋ยวนี้ละ” ควายเป็นตัวสุดท้ายที่จะเดินทางไปด้วย แล้วเพื่อน ๆ ต่างซื้อของขวัญไปอวยพรให้แมวสีสวาด “ขอให้เธอจงมีความสุข”

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 4

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวนความจำ

คำถาม : วันนี้เป็นวันเกิดของใคร ?

: สัตว์ในนิทานมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : ทำไมเด็ก ๆ จึงเลี้ยงสัตว์ไว้ที่บ้าน ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : ทำไมเลี้ยงไก่กับเลี้ยงแมวไว้ที่บ้านถึงแตกต่างกัน?

2.3 คำถามให้จำแนก

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ที่บ้านมีสัตว์อะไรบ้าง ?

: สัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารมีอะไรบ้าง ?

2.4 คำถามให้ยกตัวอย่าง

คำถาม : เด็ก ๆ อยากเลี้ยงสัตว์อะไรไว้ที่บ้าน เพราะเหตุผลใด ?

2.5 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็กรู้จักและเลี้ยงไว้ที่บ้านมีสัตว์อะไรบ้าง ให้อวดภาพประกอบตามความคิดของกลุ่ม ?

2.6 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : กลุ่มเด็ก ๆ คิดว่าสัตว์เลี้ยงอะไรดีที่สุด ?

ขั้นสอน

2. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงที่บ้านโดยใช้รูปภาพประกอบพร้อม ครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ดังนี้

- 2.1 สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ที่บ้านมีลักษณะรูปร่างอย่างไร
- 2.2 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้ที่บ้านมีที่อยู่เป็นอย่างไร
- 2.3 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้ที่บ้านกินอะไรบ้างให้อธิบาย

3. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย เท่ากัน ครุนำภาพสัตว์เลี้ยงชนิดต่าง ๆ ให้ สังเกตความแตกต่างเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของสัตว์แต่ละชนิด แยกประเภทสัตว์เลี้ยง แล้วให้แต่ละกลุ่มรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังโดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.1 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้เหมือนกันกับสัตว์เลี้ยงของเพื่อนอย่างไร
- 3.2 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงแตกต่างจากสัตว์เลี้ยงของเพื่อนอย่างไรบ้าง
- 3.3 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้ที่บ้านมีรูปร่างลักษณะที่เหมือนกันมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง

ตามความคิดของกลุ่ม

- 3.4 สัตว์เลี้ยงที่กลุ่มของเด็ก ๆ คิดว่ามีลักษณะรูปร่างที่เหมาะสม คือ สัตว์เลี้ยงอะไร

4. เด็กร่วมกันสรุปลักษณะรูปร่างของสัตว์ตามความคิดและประสบการณ์ของกลุ่ม โดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันอภิปรายถึงรูปร่างลักษณะ ของสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด ตามความคิดเห็นของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

- 5.1 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้ ควรมีรูปร่างลักษณะอะไรที่เพิ่มเติมที่เด็ก ๆ อยากให้มี

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ปริศนาคำทาย
2. ภาพสัตว์ เช่น ไก่ เป็ด ช้าง กระจ่าง วัว ควาย สุนัข แมว ฯลฯ
3. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการสรุปรูปร่างลักษณะของสัตว์
3. สังเกตการร้องและทำท่าทางประกอบเพลง
4. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

ปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย”

“สองหูยาวตั้ง	ขนปุยเป็นมัน
หางสั้นสีขาว	ตาแดงแวววาว” (กระต่าย)
“สัตว์เลี้ยงของฉัน	นั่นแสนน่ารัก
ใคร ๆ รู้จัก	ฉันเรียกเจ้าต่าง
หน้ามันแหลมยาว	ฟันขาวเขี้ยวกาง
จมุกใช้น้ำทาง	ทายซิอะไร” (สุนัข)

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 5

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามระดับต่ำ

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงไว้ที่บ้านมีอะไรบ้าง ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ที่บ้าน มีลักษณะรูปร่างอย่างไร ?

: สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ที่บ้าน มีอยู่เป็นอย่างไร ?

: สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ที่บ้านกินอาหารอะไรบ้างให้อธิบาย ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงเหมือนกันกับสัตว์เลี้ยงของเพื่อนอย่างไร ?

: สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ เลี้ยงแตกต่างจากสัตว์เลี้ยงของเพื่อนอย่างไรบ้าง ?

2.3 คำถามให้ยกตัวอย่าง

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ที่บ้านมีรูปร่างลักษณะที่เหมือนกันมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้างตามความคิดของกลุ่ม

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่กลุ่มของเด็ก ๆ คิดว่ามีลักษณะรูปร่างที่เหมาะสม คือ สัตว์เลี้ยงอะไร

2.5 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็กเลี้ยงไว้ควรมีรูปร่างลักษณะอะไรที่เพิ่มเติมที่เด็ก ๆ อยากให้มี

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย สัตว์เลี้ยง

สอนครั้งที่ 6

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกประโยชน์และโทษของสัตว์เลี้ยงได้
2. สรุปลงถึงประโยชน์และโทษของสัตว์เลี้ยงตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
4. ร้องและทำท่าทางประกอบเพลงได้
5. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

สัตว์เลี้ยงมีประโยชน์ เช่น เลี้ยงไว้ใช้งาน ได้แก่ ช้าง ม้า วัว ควาย เลี้ยงไว้เป็นอาหาร ได้แก่ หมู เป็ด ไก่ เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน ได้แก่ สุนัข แมว และเลี้ยงไว้ดูเล่น ได้แก่ กระต่าย ปลาเงิน ปลาทอง โทษของสัตว์เลี้ยง เป็นอันตรายต่อคนได้ เช่น ขนแมวอาจทำให้เป็นโรคมะเร็งได้ ถ้าถูกสุนัขกัดอาจเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ไก่เป็นอาจมีโรคที่ติดต่อเป็นอันตราย คือโรคไข้หวัดนกได้

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องและแสดงท่าทางประกอบเพลง “สัตว์เลี้ยง” ตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารมีสัตว์อะไรบ้าง ?
- 1.2 สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ใช้งานมีสัตว์อะไรบ้าง
- 1.3 สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ดูเล่นมีสัตว์อะไรบ้าง

ขั้นสอน

2. นำภาพคนโค่นสุนัขไล่กัด วัวกำลังไถนา เป็ด ไก่ กำลังออกไข่ เด็กกำลังอุ้มแมว ให้เด็กดู พร้อมทั้งร่วมสนทนาถึงประโยชน์และโทษของสัตว์ โดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 2.1 เด็ก ๆ เลี้ยงเป็ดและไก่มีประโยชน์อย่างไร
- 2.2 เด็ก ๆ เลี้ยงปลาทองมีประโยชน์อย่างไร
- 2.3 เด็ก ๆ เลี้ยงวัวมีประโยชน์อย่างไร

3. ให้เด็ก ๆ ช่วยกันประกอบอาหาร ตามกลุ่มที่กำหนดไว้

กลุ่มที่ 1 ประกอบอาหารที่ได้จากไข่

กลุ่มที่ 2 ประกอบอาหารที่ได้จากเนื้อไก่

กลุ่มที่ 3 ประกอบอาหารจากเนื้อหมู

โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

3.1 ไข่ไก่ ไข่เป็ด สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง

3.2 เนื้อไก่ สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง

3.3 เนื้อหมู สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง

4. เด็กช่วยกันสรุปถึงประโยชน์และโทษของสัตว์เลี้ยงดังนี้

4.1 ไก่ เป็ด มีประโยชน์และโทษต่อคนเราอย่างไรบ้าง

4.2 สุนัข วัว มีประโยชน์และโทษต่อคนเราอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปประโยชน์และโทษของสัตว์เลี้ยงตามความคิดและประสบการณ์ของแต่ละคน แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

5.1 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ คิดว่ามีประโยชน์มากที่สุด มีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง

5.2 สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ คิดว่ามีโทษต่อคนเรามากที่สุดมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพสัตว์เลี้ยง
2. เพลง “ สัตว์เลี้ยง ”
3. เนื้อสัตว์ (หมู ไก่ ไข่)
4. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการสรุปประโยชน์และโทษของสัตว์เลี้ยง
3. สังเกตการร้องและทำท่าทางประกอบเพลง
4. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 6

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามทบทวนความจำ

- คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้เป็นอาหารมีสัตว์อะไรบ้าง ?
 : สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ใช้งานมีสัตว์อะไรบ้าง
 : สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ดูเล่นมีสัตว์อะไรบ้าง

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

- คำถาม : เด็ก ๆ เลี้ยงเป็ดและไก่มีประโยชน์อย่างไร
 : เด็ก ๆ เลี้ยงปลาทองมีประโยชน์อย่างไร
 : เด็ก ๆ เลี้ยงวัวมีประโยชน์อย่างไร

2.2 คำถามให้ยกตัวอย่าง

- คำถาม : ไข่ไก่ ไข่เป็ด สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง
 : เนื้อไก่ สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง
 : เนื้อหมู สามารถนำมาทำอาหารอะไรได้บ้าง

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

- คำถาม : ไก่ เป็ด มีประโยชน์และโทษต่อคนเราอย่างไรบ้าง
 : สุนัข วัว มีประโยชน์และโทษต่อคนเราอย่างไรบ้าง

2.4 คำถามให้ประเมินค่า

- คำถาม : สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ คิดว่ามีประโยชน์มากที่สุด มีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง
 : สัตว์เลี้ยงที่เด็ก ๆ คิดว่ามีโทษต่อคนเรามากที่สุดมีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้าง

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย   นกน้อย

สอนครั้งที่ 7

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกชื่อนกที่รู้จักได้อย่างน้อย 3 ชื่อ
2. แสดงความคิดเห็นจากภาพนกได้
3. สรุปชื่อของนกชนิดต่าง ๆ ตามความคิดของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

นกเป็นสัตว์ปีก มีหลายชนิด มีรูปร่างลักษณะที่คล้ายกันแต่อาจมีลักษณะที่แตกต่างกัน มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น นกแก้ว นกหงส์หยก นกยูง มีลักษณะสีสันสวยงาม ปากแหลม นกเขานกขุนทอง นกหัวจุก มีลักษณะเสียงไพเราะ ฯลฯ

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กฟังและตอบปริศนาคำทาย " อะไรเอ๋ย "
  - “ขนฟูคลุมร่าง มี 2 ขา ปากแหลมคม ทั้งโลกชื่นชมว่าเจ้าสวยงาม” (นก)
  - “ชื่อก็ใหญ่ จันก็ได้ แต่ตัวไม่ใหญ่เหมือนชื่อ” (นกเขา)
  - “แบกขวานขึ้นต้นไม้” (นกหัวขวาน)

ขั้นสอน

2. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับนกที่เด็ก ๆ รู้จัก โดยครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ของเด็กดังนี้
  - 2.1 นกที่เด็ก ๆ รู้จักมีนก อะไรบ้าง
  - 2.2 นกที่เด็ก ๆ รู้จักมีลักษณะรูปร่างอย่างไร

3. ครุณาภาพนภชนิดที่มีสีสวยงามและชนิดที่ร้องเสียงไพเราะให้เด็กดู แล้วร่วมกันสนทนาถึงชื่อเรียก โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.1 นกเขาที่เลี้ยงไว้สามารถขันเป็นเพลงมีเสียงอย่างไร
- 3.2 นกขุนทองที่เลี้ยงไว้สามารถพูดได้ในลักษณะอย่างไร
- 3.3 นกเขา นกขุนทองและนกยูงที่เด็ก ๆ รู้จักมีรูปร่างลักษณะเหมือนกันอย่างไร
- 3.4 ทำไมนกมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เพราะเหตุใด
- 3.5 ทำไมนกเขาจึงมีปากสั้นกว่านกขุนทอง
- 3.6 เด็กๆ อยากเป็นนกอะไรที่คิดว่ามีรูปร่างลักษณะที่ชอบมากที่สุด

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย แล้วช่วยกันสรุปถึงชื่อของนกตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของกลุ่มโดยการเขียนผังความคิดประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปถึงชื่อนกชนิดต่าง ๆ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น ครูใช้ คำถามขยายความคิดในสิ่งที่เด็กสรุปดังนี้

- 5.1 เด็ก ๆ คิดว่านกเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อคนเราอย่างไร

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพนภชนิดต่าง ๆ
2. ปริศนาคำทาย
3. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปเรื่องราวของเด็ก
3. สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

ปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย”

“ชนพุกุลมรูปร่าง มี2 ขา ปากแหลมคม ทั้งโลกชื่นชมว่าเจ้าสวยงาม” (นก)

“ซื่อก็ใหญ่ ขันก็ได้ แต่ตัวไม่ใหญ่เหมือนซื่อ” (นกเขา)

“แบกขวานขึ้นต้นไม้” (นกหัวขวาน)

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 7

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : นกที่เด็ก ๆ รู้จักมีนก อะไรบ้าง ?

: นกที่เด็ก ๆ รู้จักมีลักษณะรูปร่างอย่างไร ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : นกเขาที่เลี้ยงไว้สามารถขันเป็นเพลงมีเสียงอย่างไร?

: นกขุนทองที่เลี้ยงไว้สามารถพูดได้ในลักษณะอย่างไร?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : นกเขา นกขุนทอง และนกยูงที่เด็ก ๆ รู้จักมีรูปร่างลักษณะเหมือนกันอย่างไร?

: นกเขา นกขุนทอง และนกยูงที่เด็ก ๆ รู้จักมีรูปร่างลักษณะแตกต่างกันอย่างไร?

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : ทำไมนกมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เพราะเหตุใด?

: ทำไมนกเขาจึงมีปากสั้นกว่านกขุนทอง?

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ อยากเป็นนกอะไร ที่คิดว่ามีรูปร่างลักษณะที่ชอบมากที่สุด โดยวาด ภาพประกอบ?

2.5 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่านกเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อคนเราอย่างไร?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย   นกน้อย

สอนครั้งที่ 8

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกถึงรูปร่างลักษณะของนกได้
2. สรุปรูปร่างลักษณะของนกตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
3. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

รูปร่างลักษณะของนก นกมีปีก 2 ข้าง มีขนปกคลุมทั่วตัวและมีขา 2 ขา มีปากแตกต่างกันตามประเภทอาหาร มีปีกเพียวเหมาะแก่การเคลื่อนไหว และในการบินไปในอากาศ

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กท่องคำคล้องจอง “นกน้อย” พร้อมแสดงท่าทางประกอบ ตามความคิดของตนเอง

ขั้นสอน

2. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของนก โดยใช้คำถามขยายประสบการณ์ของเด็กดังนี้

- 2.1 นกอะไรบ้างที่เด็ก ๆ เห็นเมื่อเช้านี้
- 2.2 นกที่เด็ก ๆ รู้จักมีสีอะไรบ้าง
- 2.3 เวลานั้นจะบินขึ้นสู่ท้องฟ้า เด็ก ๆ เห็นนกทำการบินขึ้นสู่ท้องฟ้าอย่างไร
- 2.4 เวลานั้นนกใช้อวัยวะส่วนใดบิน และทำท่าอย่างไร
- 2.5 เวลานั้นขาของนกอยู่ตรงไหน

3. นำภาพนกชนิดต่าง ๆ ให้เด็กสังเกต เด็กและครูช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถามขยาย ความคิดดังนี้

- 3.1 เด็ก ๆ คิดว่านกเขากับนกกระจอก นกชนิดใดบินเร็วกว่ากัน
- 3.2 นกกระยางกับนกเขา นกชนิดใดเดินเร็วกว่ากัน
- 3.3 เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีความสามารถในการจับปลาได้ดีที่สุด
- 3.4 เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีความสามารถในการวิ่งได้เร็วที่สุด

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันสรุปถึงรูปร่างลักษณะของนกตามความคิดเห็นและประสบการณ์ กลุ่มโดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปลักษณะรูปร่างของนก แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นครูใช้คำถามขยายความคิดในสิ่งที่เด็กสรุปได้ ดังนี้

5.1 เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีรูปร่างลักษณะที่สวยงามที่สุด ตามความคิดของกลุ่ม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. คำคล้องจอง " นกน้อย
2. รูปภาพนกชนิดต่าง ๆ
3. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปถึงรูปร่างลักษณะของนกตามความคิดของเด็ก
3. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก
คำคล้องจอง

นกน้อย

นกน้อยน่ารัก	รู้จักทักทาย
ตัวเล็กตัวใหญ่	บินไปบินมา
สีดำ สีขาว	สีเทา สีฟ้า
สีเหลืองเข้มตา	บินหาอาหาร
แมลงและถั่ว	ข้าวทั่วถิ่นฐาน
กิ่งไม้คือคาน	เกาะเรียงเคียงกัน
ขามเข็นบินกลับ	รังหลับนอนพลัน
นกมีสุขสันต์	ทุกวันคืนเอย

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 8

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : นกอะไรบ้างที่เด็ก ๆ เห็นเมื่อเช้านี้ ?

: นกที่เด็กรู้จักมีสีอะไร?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เวลานั้นนกจะบินขึ้นสู่ท้องฟ้า เด็ก ๆ เห็นว่านกทำท่าบินขึ้นสู่ท้องฟ้าอย่างไร?

: เวลานั้นนกบิน นกใช้อวัยวะส่วนใดบิน และทำท่าอย่างไร?

: เวลานั้นนกบิน ขาของนกอยู่ตรงไหน?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่านกเขากับนกกระจอก นกชนิดใดบินเร็วกว่ากัน?

: นกกระยางกับนกเขา นกชนิดใดเดินเร็วกว่ากัน?

2.3 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีความสามารถในการบินได้เร็วที่สุด?

: เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีความสามารถในการจับปลาได้ดีที่สุด?

: เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีความสามารถในการวิ่งได้เร็วที่สุด?

2.4 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่านกชนิดใดมีรูปร่างลักษณะที่สวยงามที่สุด ตามความคิด
ของกลุ่ม?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย   นกน้อย

สอนครั้งที่ 9

กิจกรรม   เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกที่อยู่อาศัยของนกได้
2. สรุปลักษณะที่อยู่อาศัยของนกตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
3. ร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

สาระการเรียนรู้

นกสร้างที่อยู่อาศัย เรียกว่า รัง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป นกบางชนิดสร้างรังบนต้นไม้ บางชนิดสร้างรังอยู่ในโพรงไม้ เช่น นกฮูก แต่นกนางแอ่นจะสร้างรังโดยการคายน้ำลายออกมาสร้างไว้ติดฝาผนังถ้ำบนเกาะริมทะเล

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร่วมกันร้องเพลง “นกกา” พร้อมแสดงท่าทางประกอบเพลงตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง โดยครูใช้คำถามขยายความคิด

ขั้นสอน

2. เด็กฟังนิทานเรื่อง “กาสร้างรัง” และร่วมสนทนาเนื้อหาในนิทาน โดยครูใช้คำถามขยายความคิด ดังนี้

2.1 เด็ก ๆ เคยเห็นที่อยู่ของนกว่ามีลักษณะอย่างไร

2.2 เด็ก ๆ เคยเห็นนกบินคาบใบไม้ทำไม

3. ให้เด็กดูภาพที่อยู่อาศัยของนกชนิดต่าง ๆ แล้วร่วมสนทนาถึงลักษณะที่อยู่อาศัย โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

3.1 รังนกที่เด็ก ๆ เคยเห็นมีลักษณะอย่างไร

3.2 รังนกที่เด็ก ๆ เคยเห็น นกใช้อะไรสร้าง

3.3 รังของนกกระจอกกับรังของนกเขาที่เด็ก ๆ เห็น เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

3.4 รังนกที่อยู่บนต้นไม้กับรังนกที่อยู่บนชายคาบ้านเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

3.5 รังนกสามารถสร้างจากอะไรได้บ้าง

3.6 รังนกนางแอ่นสร้างจากอะไร

3.7 รังนกที่แข็งแรงที่สุดควรสร้างจากอะไร

4. เด็กสรุปถึงลักษณะที่อยู่อาศัยของนกจากประสบการณ์และจากการสังเกตภาพรังนกชนิดต่าง ๆ ตามความคิดของตนเอง โดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปลักษณะที่อยู่อาศัยของนก โดยการอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องจากความคิดของตนเอง และครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

5.1 รังนกที่นกสร้างเด็ก ๆ คิดว่าปลอดภัยที่สุดควรอยู่ที่ใด

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “ กาสร้างรัง ”
2. ภาพรังนก
3. เพลง “ นกกา ”
4. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการร่วมกิจกรรมของเด็ก
3. สังเกตจากการร่วมสรุปลักษณะที่อยู่อาศัยของนก
4. สังเกตการร้องและทำท่าทางประกอบเพลง

ภาคผนวก

นิทาน

การสร้างรัง

กา นกยูง นกแก้ว และนกเขาเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งกาต้องการจะสร้างรังคิดว่าใครมาช่วยหากิ่งไม้เล็ก ๆ ดี กาคิดแล้วจึงบินไปหานกแก้ว นกแก้วก็ไม่ช่วย กาก็บินไปหากิ่งไม้เอง เมื่อหาได้ กาคิดว่าจะหาใครมาช่วยสร้างกาก็บินไปหานกแก้ว นกแก้วบอกว่ายังไม่ได้ล้าหน้าให้ไปหานกยูง นกยูงก็กำลังรำแพน บอกให้ไปหานกเขา นกเขาก็บอกว่าเพิ่งหยุดร้องเพลง เจ็บคอจะนอนพักผ่อน กาก็กลับไปสร้างรังเอง เมื่อสร้างรังเสร็จก็จะหาอะไรนุ่ม ๆ มารองรัง จึงไปขอนนุ่ม ๆ จากนกแก้ว นกแก้วบอกให้ไปหานกยูง นกยูงบอกว่าถ้าถอนให้กาไปแล้ว ขนของนกยูงก็จะไม่สวย กาก็ไปขอนกเขา นกเขาบอกมีนิดเดียวให้ไม่ได้ กาก็บินไปไว้ฝ้ายใช้ปากคาบเองปูยฝ้ายมารองรัง

คืนหนึ่งลมหนาวพัดมาอย่างแรง สัตว์ป่าพากันหลบหนีความหนาวหาที่อบอุ่น นกแก้ว นกยูง นกเขา มาขออาศัยนอนกับกา กาไม่ยอมให้นอนด้วย สัตว์ทั้งสามจึงนอนหนาวสั่นตลอดคืน

เพลงนกการ้อง

กา กา กา	บินร้องกา ๆ ออกไปหากิน
เข้าตรู่ทิ้งรังไปสิ้น	ออกไปหากิน บินร้องกา กา
เย็นย่ำค่ำแล้ว	ฝูงกาบินแนวกลับมา
กลับรังพักกายา	เราเรียกว่า กา หากิน

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 9

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้บททวน

คำถาม : เด็ก ๆ เคยเห็นที่อยู่ของนกว่ามีลักษณะอย่างไร?

: เด็ก ๆ เคยเห็นนกบินคาบใบไม้ทำไม ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : รังนกที่เด็ก ๆ เคยเห็นมีลักษณะอย่างไร?

: รังนกที่เด็กๆ เคยเห็น นกใช้อะไรสร้าง ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : รังของนกกระจอกกับรังของนกเขาที่เล็ก ๆ เห็น เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

: รังนกที่อยู่บนต้นไม้กับรังนกที่อยู่บนชายคาบ้านเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : รังนกสามารถสร้างจากอะไรได้บ้าง

: รังนกนางแอ่นสร้างจากอะไร

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : รังนกที่แข็งแรงที่สุดควรสร้างจากอะไร

2.5 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : รังนกที่นกสร้างเด็ก ๆ คิดว่าปลอดภัยที่สุดควรอยู่ที่ใด

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย กลางวัน กลางคืน

สอนครั้งที่ 10

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกลักษณะของดวงอาทิตย์ได้
2. บอกถึงกิจวัตรประจำวันในตอนกลางวันได้
3. สรุปลักษณะของดวงอาทิตย์และกิจวัตรประจำวันตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

ดวงอาทิตย์เป็นดาวฤกษ์ที่มีแสงในตัวเอง โดยมีลักษณะกลม แสงของดวงอาทิตย์ เรียกว่า แสงแดด ทำให้โลกสว่าง มีความร้อน ดวงอาทิตย์จะขึ้นในเวลาเช้าทางทิศตะวันออก และตกในเวลาเย็นทางทิศตะวันตก

กิจวัตรประจำวัน ในเวลากลางวันเราสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น ไปโรงเรียน เรียนหนังสือ วิ่งเล่นในสนาม เทียวชายทะเล

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูเล่านิทานเรื่อง “ใกล้กับพระอาทิตย์” ให้เด็ก ๆ ฟังแล้วร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องในนิทาน โดยใช้คำถาม ขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เด็ก ๆ เคยเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้ามืดมีลักษณะอย่างไร
- 1.2 ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศใด
- 1.3 ดวงอาทิตย์ตก จะตกทางทิศใด

ขั้นสอน

2. ให้เด็กช่วยกันบอกลักษณะของดวงอาทิตย์ตามความคิดของตนเอง โดยครูใช้คำถาม ขยายความคิดประกอบภาพดังนี้

- 2.1 ตอนเช้ามืดดวงอาทิตย์ขึ้นมีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- 2.2 ตอนสายดวงอาทิตย์มีรูปร่างและลักษณะอย่างไร

- 2.3 เวลาเที่ยงดวงอาทิตย์มีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- 2.4 เวลาเย็นดวงอาทิตย์ตกมีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- 2.5 เวลาตอนเช้า ตอนเที่ยง ตอนเย็น ดวงอาทิตย์มีรูปร่างเหมือนกันอย่างไร
- 2.6 เวลาตอนเช้า ตอนเที่ยง ตอนเย็น ดวงอาทิตย์มีรูปร่างแตกต่างกันอย่างไร
3. เด็กบอกกิจวัตรประจำวันของตนเองจากประสบการณ์ว่าในเวลากลางวันทำอะไรบ้าง และครูใช้คำถามขยายประสบการณ์
  - 3.1 เวลาดวงอาทิตย์ขึ้นในตอนกลางวัน เด็ก ๆ สามารถทำอะไรได้บ้าง
  - 3.2 เวลาดวงอาทิตย์ตกในตอนกลางคืนเด็ก ๆ ทำอะไรได้บ้าง
  - 3.3 ดวงอาทิตย์มีประโยชน์ต่อคนเราอย่างไร
  - 3.4 ดวงอาทิตย์มีลักษณะรูปร่างตามความคิดของกลุ่มเด็ก ๆ อย่างไร
4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันสรุปถึงลักษณะของดวงอาทิตย์และกิจวัตรประจำวัน ตามความคิดและประสบการณ์ของกลุ่ม ด้วยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปถึงลักษณะของดวงอาทิตย์และกิจวัตรประจำวัน แล้วส่งตัวแทนกลุ่ม ออกนำเสนอ หน้าชั้นเรียน

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “ไถ่กับพระอาทิตย์”
2. ภาพดวงอาทิตย์
3. ภาพกิจวัตรประจำวัน
4. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถามของเด็ก
2. สังเกตจากการสรุปลักษณะของดวงอาทิตย์และกิจวัตรประจำวันของเด็ก
3. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของเด็ก

ภาคผนวก

นิทาน

ไถ่กับพระอาทิตย์ (สุจิตรา ชาวสำอาง)

นานมาแล้ว มีพระอาทิตย์ดวงหนึ่งส่องแสงและแผ่ความร้อนมายังพื้นโลก ตลอดวันตลอดคืน ทำให้สัตว์ทั้งหลายมีความเดือดร้อนมาก ความร้อนทำให้สัตว์ต่าง ๆ ต้องหลบซ่อน เพื่อมิให้ถูกเผาไหม้ไปกับแสงแดด จึงพากันไปต่อว่าพระอาทิตย์ต่าง ๆ นานาพระอาทิตย์มีความน้อยใจ จึงหลบไปอยู่หลังก้อนเมฆไม่ยอมโผล่มาให้เห็นอีก ทำให้เกิดความมืดไปทั่วโลก และอากาศก็เริ่มหนาวเย็นยิ่งขึ้น สัตว์ทั้งหลายเริ่มเดือดร้อนอีกจึงพากันไปขอร้องพระอาทิตย์ให้ส่องแสงมาเหมือนเดิม แต่พระอาทิตย์ก็ไม่ยอมออกมา เช้าวันหนึ่งพ่อไถ่ตื่นขึ้นมานึกอยากจะร้องเพลง จึงบินขึ้นไปบนกำแพงและโก่งคอขับ พระอาทิตย์ได้ยินเสียงไถ่ก็ชอบใจอยากรู้ว่าเป็นเสียงของใครจึงค่อย ๆ โผล่หน้าออกมาดู สัตว์ทั้งหลายเมื่อเห็นดังนั้นต่างก็ร้องไชโยอย่างดีอกดีใจ พระอาทิตย์จึงรู้ว่าสัตว์ทั้งหลายต้องการเห็นดวงอาทิตย์ในตอนเช้าและกลับไปในตอนเย็น พระอาทิตย์จึงสัญญากับสัตว์ทั้งหลายว่า หากไถ่ขับเมื่อใดจะออกมาส่องแสงและให้ความสว่างอบอุ่นแก่โลกและจากไปในตอนเย็นใกล้ค่ำ

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 10

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้บททวน

- คำถาม : เด็ก ๆ เคยเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้ามีลักษณะอย่างไร
- : ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศใด
- : ดวงอาทิตย์ตก จะตกทางทิศใด

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

- คำถาม : ตอนเช้าดวงอาทิตย์ขึ้นมีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- : ตอนสายดวงอาทิตย์มีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- : เวลาเที่ยงดวงอาทิตย์มีรูปร่างและลักษณะอย่างไร
- : เวลาเย็นดวงอาทิตย์ตกมีรูปร่างและลักษณะอย่างไร

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เวลาตอนเช้า ตอนเที่ยง ตอนเย็น ดวงอาทิตย์มีรูปร่างเหมือนกัน
อย่างไร ?

: เวลาตอนเช้า ตอนเที่ยง ตอนเย็น ดวงอาทิตย์มีรูปร่างแตกต่างกัน
อย่างไร ?

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : เวลาดวงอาทิตย์ขึ้นในตอนกลางวัน เด็ก ๆ สามารถทำอะไรได้บ้าง ?

: เวลาดวงอาทิตย์ตกในตอนกลางคืนเด็ก ๆ ทำอะไรได้บ้าง ?

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : ดวงอาทิตย์มีประโยชน์ต่อคนเราอย่างไร ?

: ดวงอาทิตย์มีลักษณะรูปร่างตามความคิดของกลุ่มเด็ก ๆ อย่างไร?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย กลางวัน กลางคืน

สอนครั้งที่ 11

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกถึงประโยชน์ และโทษของแสงแดด
2. แสดงความคิดเห็นจากการสังเกตได้
3. สรุปลงประโยชน์และโทษของแสงแดดตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

ประโยชน์ของแสงแดด ทำให้ร่างกายอบอุ่นและแข็งแรง พืชและสัตว์เจริญเติบโต
สิ่งต่าง ๆ ที่ตากไว้แห้ง ซึ่งช่วยในการถนอมอาหาร ช่วยฆ่าเชื้อโรคและทำให้สิ่งที่เปียกชื้นแห้ง

โทษของแสงแดด ถ้าหากอยู่กลางแจ้งนาน ๆ จะทำให้ไม่สบาย บางคนผิวหนังอาจแพ้
เป็นผื่นคันเป็นตุ่ม

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กท่องคำคล้องจอง “ดวงอาทิตย์จ้า” และแสดงท่าทางประกอบตามความคิดสร้างสรรค์
ของตนเอง และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 แสงจากดวงอาทิตย์เราเรียกว่าอะไร
- 1.2 เด็ก ๆ อยู่กลางแจ้งแล้วรู้อย่างไร

ขั้นสอน

2. ให้เด็กทดลองซักผ้าเช็ดหน้า 2 ผืน ตากไว้กลางแจ้ง 1 ผืน ในที่ร่ม 1 ผืน โดยครูใช้คำถาม
ขยายความคิดดังนี้

- 2.1 ทำไมผ้าเช็ดหน้าที่ตากอยู่กลางแจ้งจึงร้อน
- 2.2 ทำไมผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้ในร่มจึงไม่ร้อน
- 2.3 ผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้กลางแจ้งกับผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้ในที่ร่มผ้าเช็ดหน้าผืนใด

แห้งเร็วกว่ากัน

3. กำหนดข้อตกลงร่วมกันก่อนออกไปทำกิจกรรม แล้วนำเด็กออกไปเล่นกลางแจ้งสักครู่ แล้วพาเด็กกลับเข้าห้องเรียน และร่วมกันสนทนาแสดงข้อคิดเห็น โดยครูใช้คำถามขยายความคิด ดังนี้

3.1 เด็กๆ อยู่กลางแจ้งกับอยู่ในที่ร่มมีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร

3.2 ทำไมปลาเค็มที่ตากไว้กลางแจ้งสามารถเก็บไว้ได้นาน

3.3 ทำไมผ้าที่ตากไว้ในที่ร่มจึงมักมีกลิ่นอับ

3.4 ทำไมแจกันดอกไม้ที่ตั้งไว้กลางแจ้งแห้งเหี่ยวเร็วกว่าปกติ

3.5 เด็กคิดว่าแสงแดดมีประโยชน์อย่างไร

3.6 เด็กคิดว่าแสงแดดมีโทษอย่างไร

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อยแล้วร่วมกันสรุปประโยชน์และโทษของแสงแดดตามความคิดของกลุ่ม โดยการวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ โทษของแสงแดด โดยการส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น ตามความเห็นของแต่ละกลุ่ม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ผ้าเช็ดหน้า
2. คำคล้องจอง “ดวงอาทิตย์”
3. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง
4. สนามเด็กเล่น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถามของเด็ก
2. สังเกตจากการสรุปเนื้อหาในบทเรียนของเด็ก
3. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานของเด็ก

ภาคผนวก
คำคล้องจอง

ดวงอาทิตย์จ้า

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ดวงเอ๋ยดวงอาทิตย์   ส่องแสงจ้าเวลากลางวัน
ยามเย็นจะไปไหนนั่น   ลับขอบฟ้าพลันกลายเป็นกลางคืน

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 11

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : แสงจากดวงอาทิตย์เราเรียกว่าอะไร ?
: เด็ก ๆ อยู่กลางแดดแล้วรู้อย่างไร ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : ทำไมผ้าเช็ดหน้าที่ตากอยู่กลางแดดจึงร้อน ?
: ทำไมผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้ในร่มจึงไม่ร้อน ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : ผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้กลางแดดกับผ้าเช็ดหน้าที่ตากไว้ในที่ร่ม
ผ้าเช็ดหน้าผืนใดแห้งเร็วกว่ากัน ?

: เด็ก ๆ อยู่กลางแดดกับอยู่ในที่ร่มมีความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร ?

2.3 คำถามให้วิเคราะห์

คำถาม : ทำไมปลาเค็มที่ตากไว้กลางแดดจึงสามารถเก็บไว้ได้นาน ?

: ทำไมผ้าที่ตากไว้ในที่ร่มจึงมักมีกลิ่นอับ ?

: ทำไมแจกัญชูดอกไม้ที่ตั้งไว้กลางแดดจึงแห้งเหี่ยวเร็วกว่าปกติ ?

2.4 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็กคิดว่าแสงแดดมีประโยชน์อย่างไร ?

: เด็กคิดว่าแสงแดดมีโทษอย่างไร ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย กลางวัน กลางคืน

สอนครั้งที่ 12

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกลักษณะของกลางวัน กลางคืนได้
2. สรุปลักษณะของกลางวัน กลางคืนตามความคิดของตนเองได้
3. ร้องเพลงและแสดงท่าทางประกอบได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

กลางวัน เกิดจากดวงอาทิตย์ส่องแสงในยามเช้าให้ความสว่างแก่โลก ทำให้เรามองเห็นทุกอย่างรอบ ๆ ตัวเรา เป็นช่วงเวลาที่เรากำลังทำหน้าที่ของตนเอง เช่น คุณครูมาสอนหนังสือ เด็กต้องมาเรียนหนังสือ

กลางคืน เกิดจากดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า ยามเย็นทำให้มืดลง ทำให้เกิดเวลากลางคืน ซึ่งดวงดาวและดวงจันทร์จะสะท้อนแสงสว่างขึ้นบนท้องฟ้าในเวลากลางคืน

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กฟังและตอบปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย”

“ดวงกลมสีแดง ส่องแสงร้อนจ้า เราจะเห็นมา แต่เวลากลางวัน”

“กลางวันเก็บใส่กระบะ กลางคืนกระจายออกเต็ม”

เด็กและครูร่วมกันร้องและแสดงท่าทางประกอบเพลง “กลางวัน กลางคืน” ตามความคิด

สร้างสรรค์ของตนเอง

ขั้นสอน

2. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับกลางวันและกลางคืน ครูร่วมสนทนาโดยใช้ภาพประกอบ และใช้คำถามขยายประสบการณ์ดังนี้

2.1 เด็กๆ ได้ยินเสียงไก่ขันเมื่อใด

2.2 เด็กๆ จะตื่นนอนในเวลาใด

2.3 เวลากลางวันดวงอาทิตย์ส่องแสงมายังโลกทำให้เกิดแสงสว่าง เด็ก ๆ ต้องปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอะไรบ้าง

2.4 เวลากลางคืนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าทำให้โลกมืด เด็ก ๆ ต้องปฏิบัติตัวอย่างไร

3. ครูปิดหน้าต่างห้องเรียนทุกบาน และปิดไฟฟ้าในห้องให้อยู่ในความมืดประมาณ 2 นาที แล้วให้เด็กช่วยกันเปิดหน้าต่างและใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

3.1 เวลากลางวันกับกลางคืนแตกต่างกันอย่างไร

3.2 สัตว์ที่หากินเวลากลางคืนแตกต่างกันอย่างไร

3.3 เด็ก ๆ ชอบเวลากลางวันเพราะเหตุใด

3.4 เด็ก ๆ ชอบเวลากลางคืนเพราะเหตุใด

3.5 เวลากลางวันเด็ก ๆ ควรทำกิจกรรมอะไรที่คิดว่าดีที่สุด ให้วาดภาพประกอบ

3.6 เด็กช่วยกันสรุปถึงความแตกต่างของกลางวันและกลางคืน ตามความคิดและประสบการณ์ของตนเอง

ขั้นสรุป

4. เด็กสรุปลักษณะความแตกต่างของกลางวันและกลางคืน โดยอาสาสมัครตัวแทนห้องนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพกลางวัน กลางคืน
2. เพลง “กลางวัน กลางคืน”
3. ปริศนาคำทาย
4. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาตอบคำถามของเด็ก
2. สังเกตจากการสรุปลักษณะความแตกต่างของกลางวัน กลางคืนของเด็ก
3. สังเกตจากการร้องและแสดงท่าทางประกอบเพลงของเด็ก
4. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

ภาคผนวก

เพลงกลางวัน กลางคืน (ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

อาทิตย์อยู่กลางวัน	ดวงจันทร์นั้นอยู่กลางคืน
ข้างแรมนั้นเดือนดับ	ดวงจันทร์ลับไปที่อื่น
ตอนเช้าอาทิตย์ขึ้น	เราก็ตื่นพร้อมกัน

ปริศนาคำทาย “อะไรเอ๋ย”

“อะไรเอ๋ย ดวงกลมสีแดง ส่องแสงร้อนจ้า เราจะเห็นมา แต่เวลากลางวัน” (ดวงอาทิตย์)

“อะไรเอ๋ย กลางวันเก็บใส่กระบะ กลางคืนกระจายออกเต็ม (ดวงดาว)

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 12

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : เด็ก ๆ ได้ยินเสียงไก่ขันเมื่อใด ?

: เด็ก ๆ จะตื่นนอนในเวลาใด ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เวลากลางวันดวงอาทิตย์ส่องแสงมายังโลกทำให้เกิดแสงสว่าง เด็ก ๆ ต้องปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอะไรบ้าง ?

: เวลากลางคืนดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้าทำให้โลกมืด เด็ก ๆ ต้องปฏิบัติตัวอย่างไร?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เวลากลางวันกับกลางคืนแตกต่างกันอย่างไร ?

: สัตว์ที่หากินเวลากลางคืนแตกต่างกันอย่างไร ?

2.3 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ ชอบเวลากลางวันเพราะเหตุใด ?

: เด็ก ๆ ชอบเวลากลางคืนเพราะเหตุใด ?

2.4 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : เวลากลางวันเด็ก ๆ ควรทำกิจกรรมอะไรที่คิดว่าดีที่สุด วาดภาพประกอบ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ยานพาหนะ

สอนครั้งที่ 13

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของการคมนาคมได้
2. บอกชื่อยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมทางบกได้
3. สรุปความหมายของการคมนาคมและยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมทางบกตามความคิดของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

การคมนาคม คือ การเดินทางไปมาหรือติดต่อกัน มี 3 ทาง คือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมทางบก ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถไฟ รถสามล้อ ฯลฯ

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร้องเพลง และแสดงท่าทางประกอบเพลง “การเดินทาง” ตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เวลาเด็กๆ จะเดินทางไปตลาดกับคุณแม่ เด็กๆ ใช้ยานพาหนะใด
- 1.2 ยานพาหนะที่เด็กๆ รู้จักมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

2. ให้เด็กออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเดินทาง ครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ของเด็ก ดังนี้

- 2.1 เด็กๆ ที่เคยนั่งรถ.... ไปเที่ยวแล้วมีความรู้สึกอย่างไร
- 2.2 เด็กๆ ที่เคยนั่งเรือ แล้วมีความรู้สึกอย่างไร
- 2.3 เด็กๆ เห็นเครื่องบินจากโทรทัศน์แล้วมีความรู้สึกอย่างไร

3. เด็กและครุร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเดินทางทางบกและยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง โดยใช้รูปภาพประกอบ และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

3.1 เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางด้วยรถจักรยานกับรถจักรยานยนต์เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

3.2 เด็ก ๆ คิดว่า การเดินทางด้วยรถสามล้อเครื่องกับรถยนต์เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

3.3 เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางด้วยรถยนต์ รถจักรยาน รถสามล้อและรถจักรยานยนต์อะไรปลอดภัยที่สุดเพราะเหตุใด

3.4 ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางบกที่ตนเองคิดว่าชอบและเหมาะสม

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย และร่วมกันสรุปความหมายการคมนาคมและยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางทางบกตามความคิดและประสบการณ์ของกลุ่ม แล้ววาดภาพประกอบ
ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปความหมายของการคมนาคมและชนิดของยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางทางบกตามความคิดเห็นของกลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. รูปภาพยานพาหนะทางบก
2. เพลง “การเดินทาง”

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตการสรุปเนื้อหาบทเรียนของเด็ก
3. สังเกตการร้องและทำท่าทางประกอบเพลง
4. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

ภาคผนวก

เพลงการเดินทาง

(สมใจ บุญอูร์พิภิญโญ)

เด็ก เด็ก จะเดินทางไปไหน   นั่งรถไฟหรือนั่งรถยนต์
 ล่องเรือไปตามสายชล (ซ้ำ)   เราหลายคนอยากขึ้นเครื่องบิน (ซ้ำ)
 ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ   เด็กฉลาดคงเคยได้กิน
 นั่งรถ นั่งเรือ เครื่องบิน (ซ้ำ)   ไปสู่ถิ่นที่เราต้องการ (ซ้ำ)

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 13

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : เวลาเด็ก ๆ จะเดินทางไปตลาดกับคุณแม่ที่ตลาด เด็ก ๆ ใช้
 ยานพาหนะใด ?
 : ยานพาหนะที่เด็ก ๆ รู้จักมีอะไรบ้าง ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เด็ก ๆ ที่เคยนั่งรถ.... ไปเที่ยวแล้วมีความรู้สึกอย่างไร ?
 : เด็ก ๆ ที่เคยนั่งเรือ แล้วมีความรู้สึกอย่างไร ?
 : เด็ก ๆ เห็นเครื่องบินจากโทรทัศน์แล้วมีความรู้สึกอย่างไร ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ / คำถามวิเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางด้วยรถจักรยานกับรถจักรยานยนต์เหมือน
 หรือแตกต่างกันอย่างไร ?
 : เด็ก ๆ คิดว่า การเดินทางด้วยรถสามล้อเครื่องกับรถยนต์เหมือนกัน
 หรือแตกต่างกันอย่างไร ?

2.3 คำถามเพื่อให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางด้วยรถยนต์ รถจักรยาน รถสามล้อและ
 รถจักรยานยนต์อะไรปลอดภัยที่สุดเพราะเหตุใด ?

2.4 คำถามให้ประเมินค่า

คำถาม : ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางบกที่ตนเองคิดว่าชอบและเหมาะสม ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ยานพาหนะ

สัปดาห์ที่ 14

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกชื่อยานพาหนะที่ใช้คมนาคมทางน้ำได้
2. บอกวิธีการระมัดระวังในการเดินทางทางน้ำได้
3. สรุปชื่อยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางทางน้ำและวิธีการระมัดระวังตามความคิดของตนเอง
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

การคมนาคมทางน้ำ คือ การเดินทางติดต่อกันทางแม่น้ำลำคลอง ทางทะเล โดยใช้เรือ แพ เป็นพาหนะ เรือที่ใช้เป็นพาหนะมีหลายประเภท เช่น เรือพาย เรือแจว เรือหางยาว

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร้องเพลง “ พายเรือ ” พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง แล้วครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

1.1 เด็ก ๆ จะใช้ยานพาหนะใดข้ามแม่น้ำ

1.2 ยานพาหนะที่ใช้ทางน้ำมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

2. นำภาพและของจำลองยานพาหนะทางน้ำ มาให้เด็กดู แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเดินทางทางน้ำและยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง โดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

2.1 เด็ก ๆ ที่เคยนั่งเรือในการเดินทางทางน้ำควรปฏิบัติตัวอย่างไรให้ปลอดภัย

2.2 เด็ก ๆ คิดว่านั่งแพในการล่องแม่น้ำ มีลักษณะอย่างไร

2.3 เด็ก ๆ คิดว่านั่งเรือพาย เรือหางยาว แตกต่างกันอย่างไร

2.4 เด็ก ๆ คิดว่า นั่งแพ กับนั่งเรือแจว แตกต่างกันอย่างไร

3. ครูนำภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นทางน้ำให้เด็ก ๆ ดู แล้วให้เด็กร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.2 เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางน้ำอะไรปลอดภัยที่สุด
- 3.3 ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางน้ำที่ตนเองชอบและเหมาะสม
4. เด็กร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเดินทางทางน้ำและวิธีระมัดระวังในการเดินทาง
ขั้นสรุป
5. เด็กร่วมกันสรุปชื่อยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางทางน้ำและวิธีระมัดระวังในการเดินทางทางน้ำตามความคิดและประสบการณ์ของตนเอง และครูให้อาสาสมัครออกมาสรุปหน้าชั้น

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพยานพาหนะทางน้ำ / ภาพการเดินทางทางน้ำ
2. ของเล่นเด็กหรือของจำลองยานพาหนะทางน้ำ
3. เพลง “พายเรือ”
4. คำถามระดับต่ำ - ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ
3. สังเกตจากการสรุปการเดินทางด้วยยานพาหนะทางน้ำ
4. สังเกตจากการบอกชื่อยานพาหนะทางน้ำ

ภาคผนวก

เพลงพายเรือ

(ไม่ทราบผู้แต่ง)

พาย พาย เรือน้อย ลอยไปตามน้ำไหล
ลอยไป ลอยไป ลอยไป ลอยไปในลำคลอง

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 14

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : เด็ก ๆ จะใช้ยานพาหนะใดข้ามแม่น้ำ ?
: ยานพาหนะที่ใช้ทางน้ำมีอะไรบ้าง ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เด็ก ๆ ที่เขย่งเรือในการเดินทางทางน้ำควรปฏิบัติตัวอย่างไรให้ปลอดภัย ?
: เด็ก ๆ คิดว่านั่งแพในการล่องแม่น้ำ มีลักษณะอย่างไร ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่านั่งเรือพาย เรือหางยาว แตกต่างกันอย่างไร ?
: เด็ก ๆ คิดว่า นั่งแพ กับนั่งเรือแจว แตกต่างกันอย่างไร ?

2.3 คำถามสังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางน้ำอะไรปลอดภัยที่สุด ?

2.4 คำถามประเมินค่า

คำถาม : ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางน้ำที่ตนเองชอบและเหมาะสม ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ยานพาหนะ

สัปดาห์ที่ 15

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกชื่อยานพาหนะที่ใช้เดินทางทางอากาศได้
2. บอกประโยชน์การเดินทางทางอากาศได้
3. สรุปรายชื่อยานพาหนะและประโยชน์ของการเดินทางทางอากาศตามคิดของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมได้ด้วยความสนใจ

สาระการเรียนรู้

การคมนาคมทางอากาศ คือ การเดินทางโดยเครื่องบินเป็นพาหนะ ซึ่งเป็นการเดินทางที่รวดเร็ว ประหยัดเวลาว่าการเดินทางชนิดอื่น ๆ แต่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางจะสูงกว่า

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย " อะไรเอ๋ย "

“นกก็ไม่ใช่ บินไปบินมาอยู่บนท้องฟ้า เสียงดังหึ่ม หึ่ม” (เครื่องบิน)

พร้อมทั้งร้องและแสดงท่าทางประกอบเพลง “เครื่องบิน” แล้วครูใช้คำถามขยายความคิด

ดังนี้

- 1.1 เด็ก ๆ เคยเห็นยานพาหนะใดที่เดินทางอยู่บนท้องฟ้า

- 1.2 เครื่องบินที่เด็ก ๆ รู้จักมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

2. เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องบินจากการดูโทรทัศน์ให้เพื่อน ๆ ฟัง และครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ดังนี้

- 2.1 เด็ก ๆ เคยเห็นเครื่องบินที่ใช้เดินทางทางอากาศมีลักษณะอย่างไร

- 2.2 เด็ก เคยเห็นเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้เดินทางทางอากาศมีลักษณะอย่างไร

3. นำภาพเกี่ยวกับการเดินทางทางอากาศ ร่วมสนทนาแสดงความคิด โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.1 เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรเร็วกว่ากัน
- 3.2 เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรบินได้ไกลกว่ากัน
- 3.3 เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางอากาศ โดยเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์นั้นคืออะไร
- 3.4 เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางอากาศ มีราคาแพงด้วยเหตุใด
- 3.5 ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางอากาศ ตามความคิดเห็นของกลุ่มและจะร่วม

เดินทางไปด้วย

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันสรุปชื่อยานพาหนะและประโยชน์ที่ใช้เดินทางทางอากาศ ตามความคิดของกลุ่ม แล้ววาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปชื่อยานพาหนะและประโยชน์ที่ใช้เดินทางทางอากาศตามความคิดของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เพลง “เครื่องบิน”
2. ปริศนาคำทาย
3. ภาพเครื่องบิน
4. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปวิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากการเดินทาง
3. สังเกตจากความสนใจในการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

เพลงเครื่องบิน

(สนใจ บุญอุรพีภิญญา)

เครื่องบินอยู่บนท้องฟ้า   แล่นเร็วกว่ารถยนต์ รถไฟ
 หนูจำรับมาเร็วไว (ซ่า)   เตรียมตัวไปขึ้นเครื่องบินเอ๋ย (ซ่า)

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 15

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : เด็ก ๆ เคยเห็นเครื่องบินที่ใช้เดินทางทางอากาศมีลักษณะอย่างไร ?

: เด็ก ๆ เคยเห็นเฮลิคอปเตอร์ที่ใช้เดินทางทางอากาศมีลักษณะอย่างไร ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรเร็วกว่ากัน ?

: เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรบินได้ไกลกว่ากัน ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรเร็วกว่ากัน ?

: เด็กคิดว่าเครื่องบินกับเฮลิคอปเตอร์อะไรบินได้ไกลกว่ากัน ?

2.3 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางอากาศ โดยเครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์นั้นคืออะไร ?

: เด็ก ๆ คิดว่าการเดินทางทางอากาศ มีราคาแพงด้วยเหตุใด ?

2.4 คำถามประเมินค่า

คำถาม : ให้เด็ก ๆ วาดภาพการเดินทางทางอากาศ ตามความคิดเห็นของกลุ่ม และจะร่วมเดินทางไปด้วย ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ฤดูหนาว

สัปดาห์ที่ 16

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกสภาพอากาศโดยทั่วไปในฤดูหนาวได้
2. ระบุสภาพอากาศในฤดูหนาวตามความคิดของตนเองได้
3. แสดงท่าทางประกอบเพลงตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานรื่นเริง

สาระการเรียนรู้

ฤดูหนาว คือ ช่วงเวลาที่มีอากาศหนาวเย็นจัด มีลมแรง ฝนไม่ตก มีหมอกลงในตอนเช้าและมีน้ำค้างมากในตอนกลางคืน ตอนเช้าสภาพอากาศในฤดูหนาวมักมีสภาพอากาศที่แห้งแล้ง และเกิดความหนาวเย็นทำให้ต้องสวมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ทำให้ร่างกายอบอุ่น นอกจากนี้ยังมีหมอกลงในตอนเช้า ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางด้วยรถยนต์

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็ก ๆ ร้องเพลง “ หนาว ” พร้อมทั้งแสดงท่าทางประกอบตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เด็ก ๆ รู้สึกอย่างไร เมื่ออากาศหนาวเย็น
- 1.2 ในตอนเช้า เมื่ออากาศหนาวเย็น เด็ก ๆ มักเห็นอะไร

ขั้นสอน

2. ให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพอากาศในฤดูหนาว จากข่าวโทรทัศน์ โดยครูใช้คำถามขยายประสบการณ์ดังนี้
- 2.1 เด็ก ๆ เห็นว่าในตอนเช้ามีอากาศหนาวเย็น ทำให้มีหมอกเกิดขึ้น ควรปฏิบัติตัวอย่างไร
- 2.2 ในเช้าที่มีอากาศหนาวเย็น เด็กควรสวมเสื้อผ้าลักษณะอย่างไร

3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสภาพอากาศในฤดูหนาวโดยใช้รูปภาพประกอบ และครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.1 ทำไมในตอนเช้าเวลาหมอกกลางจัด รถยนต์ที่แล่นต้องเปิดไฟหน้ารถ
- 3.2 เด็ก ๆ คิดว่า การจุดไฟเมื่ออากาศหนาวเย็นกับเมื่ออากาศร้อนจะสีได้อย่างไร
- 3.3 เด็ก ๆ คิดว่าการเปิดไฟกับการปิดไฟของรถยนต์ที่แล่นในเวลาหมอกกลางจะแตกต่างกันอย่างไร
- 3.4 เด็ก ๆ คิดว่า ในฤดูหนาวสภาพอากาศเป็นอย่างไร ให้วาดภาพประกอบความคิดของกลุ่ม

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย ช่วยกันสรุปสภาพอากาศโดยทั่วไปในฤดูหนาวตามความคิดของกลุ่ม พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปถึงสภาพอากาศโดยทั่วไปในฤดูหนาว แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้า โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 5.1 เด็ก ๆ คิดว่าในฤดูหนาวนั้นดีหรือไม่ดีกับตัวเรา อย่างไร

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เพลง “หนาว”
2. รูปภาพในฤดูหนาว
3. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปสภาพในฤดูหนาว
3. สังเกตจากความสนใจในการร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก

เพลงหนาว

(วิชัย น้อยเสนีย์)

หนาวหนาวหนาว   พอถึงหน้าหนาว
 แหมมันหนาวจนสั้น   หนาวโน่น หนาวนี้ หนาวนั้น
 มันหนาวจนสั้น   ไม่รู้จะทำอย่างไร
 เอาอย่างนี้ เอาอย่างนี้ เอาอย่างนี้   พอหนาวอีกก็ต้องแข็งแรงว่องไว
 ตื่นเช้าต้องออกกำลังกาย (เช้า)   แล้วทำงานไป จะหายหนาวเอ๋ย

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 16

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

คำถาม : เด็กๆ รู้สึกอย่างไร เมื่ออากาศหนาวเย็น ?

: ในตอนเช้า เมื่ออากาศหนาวเย็น เด็กๆ มักเห็นอะไร ?

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

คำถาม : เด็ก ๆ เห็นว่าในตอนเช้ามีอากาศหนาวเย็น ทำให้มีหมอกเกิดขึ้น ควรปฏิบัติตัวอย่างไร ?

: ในเช้าที่มีอากาศหนาวเย็น เด็กควรสวมเสื้อผ้าลักษณะอย่างไร ?

: ทำไมในตอนเช้าเวลาหมอกลงจัด รถยนต์ที่แล่นต้องเปิดไฟหน้ารถ ?

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการจุดไฟเมื่ออากาศหนาวเย็นกับเมื่ออากาศร้อนจะรู้สึกอย่างไร

: เด็ก ๆ คิดว่าการเปิดไฟกับการปิดไฟของรถยนต์ที่แล่นในเวลาหมอกลงจะแตกต่างกันอย่างไร ?

2.3 คำถามให้สังเคราะห์

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่า ในฤดูหนาวสภาพอากาศเป็นอย่างไร ให้อธิบายประกอบความคิดของกลุ่ม ?

2.4 คำถามประเมินค่า

คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าในฤดูหนาวนั้นดีหรือไม่ดีกับตัวเรา อย่างไร ?

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย   ฤดูหนาว

สัปดาห์ที่ 17

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกชื่อ โรคที่เกิดขึ้นในฤดูหนาวได้
2. บอกวิธีป้องกันไม่ให้เจ็บป่วยในฤดูหนาวได้
3. สรุปชื่อ โรคและวิธีป้องกันไม่ให้เจ็บป่วยในฤดูหนาวตามความคิดของตนเองได้
4. ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน

สาระการเรียนรู้

โรคที่มักเกิดในฤดูหนาว คือ โรคไข้หวัด เป็นโรคที่สามารถติดต่อได้ทางอากาศและการสัมผัส มีอาการอ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ปวดเมื่อย มีไข้สูง และมีความผิดปกติในระบบทางเดินหายใจ เราควรป้องกันโรคไข้หวัดโดยการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายนอนหลับให้พอเพียงพอและไม่คลุกคลีกับผู้ป่วยที่เป็นไข้หวัด

วิธีดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูเล่านิทานเรื่อง ลูกหมีเป็นหวัด ให้เด็ก ๆ ฟัง พร้อมทั้งสนทนาเนื้อหาในนิทาน โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เด็ก ๆ เคยเห็นคนเป็นไข้หวัด ว่ามีอาการอย่างไร
- 1.2 เด็ก ๆ ที่เคยเป็น ไข้หวัดมีความรู้สึกอย่างไร

ขั้นสอน

2. ให้เด็กอาสาสมัครทำท่าใบ้แสดงอาการคนเป็นไข้หวัด (ท่าจาม ท่าไอ จาม เช็ดน้ำมูก) ให้เพื่อนช่วยกันทายชื่อ โดยครูใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

- 2.1 เด็ก ๆ คิดว่า ผู้ป่วยที่เป็นไข้หวัดมีอาการเป็นอย่างไร
- 2.2 เด็ก ๆ คิดว่าโรคไข้หวัดติดต่อกันได้อย่างไรบ้าง

3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสาเหตุ อาการและวิธีการป้องกันไข้หวัดประกอบภาพ โดยใช้คำถามขยายความคิดดังนี้

3.1 เด็ก ๆ คิดว่า การป้องกันการเป็นโรคไข้หวัดได้อย่างไร

3.2 เด็ก ๆ คิดว่าการสวมเสื้อที่หนา ๆ และอบอุ่นดีกว่าสวมเสื้อผ้าธรรมดาอย่างไร

3.3 เด็ก ๆ คิดว่าการรับประทานอาหารปรุงเสร็จใหม่ ๆ ดีกว่าอาหารที่ประกอบไว้นานอย่างไร

4. เด็ก ๆ ช่วยกันสรุปถึงโรคที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว และวิธีป้องกันไม่ให้เจ็บป่วยในฤดูหนาว ตามความคิดเห็นของแต่ละคน พร้อมทั้งวาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในห้องเรียน ร่วมกันสรุปโรคที่เกิดขึ้นในฤดูหนาวและวิธีป้องกันไม่ให้เจ็บป่วยในฤดูหนาว แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

5.1 เด็ก ๆ คิดว่าควรทำอะไรเป็นสิ่งแรกที่ต้องปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้หวัด

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “เรื่องหมีเป็นหวัด”
2. ภาพโรคไข้หวัด
3. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการสรุปชื่อโรคที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว
3. สังเกตจากความสนใจในการร่วมกิจกรรม
4. สังเกตจากการแสดงท่าทางของเด็ก

ภาคผนวก

นิทานเรื่องลูกหมีเป็นหวัด

ตอนเช้าอากาศหนาวมาก ลูกหมีนอนขดตัวบนที่นอน ผ้าห่มไปกองอยู่ที่ปลายเท้าเพราะออกทุกครั้งแม่หมีห่มผ้าให้ เมื่อลูกหมีตื่นขึ้นมาก็รู้สึกปวดศีรษะและปวดเมื่อยอีกทั้งยังเจ็บคอ ลูกหมีพยายามลุกขึ้นก็ลุกไม่ไหว แม่หมีเห็นลูกนอนซมก็มาจับตัวดู “ตายจริง ลูกตัวร้อนมากเลย รู้สึกอย่างไรบ้างจ๊ะ” “ปวดศีรษะจ๊ะแม่ เจ็บคอด้วย” ลูกหมีตอบ “ถ้าอย่างนั้นลูกต้องไปหาหมอจ๊ะ”

แม่หมีพาลูกหมีไปหาหมอ คุณหมอฉีดยาและให้ยามารับประทาน คุณหมอแนะนำว่า “ที่หน้าทีหลังลูกหมีต้องนอนห่มผ้านะจ๊ะ เพราะกลางคืนอากาศหนาว ถ้าปล่อยให้ร่างกายหนาวเย็นจะทำให้ปวดบวมด้วย” “ครับคุณพ่อ” ลูกหมีรับคำ ลูกหมีพักผ่อนอยู่บ้าน 3 – 4 วัน ก็หายดี จึงออกไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ ได้อย่างปกติ ก่อนนอนลูกหมีจะนอนห่มผ้าทุกครั้ง

คำถามขยายความคิดที่ใช้ประกอบแผนที่ 17

1. คำถามระดับต่ำ

1.1 คำถามให้ทบทวน

- คำถาม : เด็ก ๆ เคยเห็นคนเป็นไข้หวัด ว่ามีอาการอย่างไร
: เด็ก ๆ ที่เคยเป็นไข้หวัดมีความรู้สึกอย่างไร

2. คำถามระดับสูง

2.1 คำถามให้อธิบาย

- คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่า ผู้ป่วยที่เป็นไข้หวัดมีอาการเป็นอย่างไร
: เด็ก ๆ คิดว่าโรคไข้หวัดติดต่อกันได้อย่างไรบ้าง
: เด็ก ๆ คิดว่า การป้องกันการเป็นโรคไข้หวัดได้อย่างไร

2.2 คำถามให้เปรียบเทียบ

- คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการสวมเสื้อที่หนา ๆ และอบอุ่นดีกว่าสวมเสื้อผ้าธรรมดาอย่างไร

- คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าการรับประทานอาหารปรุงเสร็จใหม่ ๆ ดีกว่าอาหารที่ประกอบไว้นานอย่างไร

2.3 คำถามประเมินค่า

- คำถาม : เด็ก ๆ คิดว่าควรทำอะไรเป็นสิ่งแรกที่ควรปฏิบัติในการป้องกันโรคไข้หวัด

แผนการจัดประสบการณ์แบบใช้คำถามขยายความคิดชั้นอนุบาลปีที่ 2

หน่วย ฤดูหนาว

สอนครั้งที่ 18

กิจกรรม เสริมประสบการณ์

เวลา 20 นาที

จุดประสงค์

1. บอกวิธีปฏิบัติตนในฤดูหนาวได้
2. สรุปรวิธีการปฏิบัติตนในฤดูหนาวตามความคิดของตนเองได้
3. แสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนและครูได้
4. แสดงออกอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน

สาระการเรียนรู้

การปฏิบัติในฤดูหนาวเราควรดูแลรักษาร่างกายให้แข็งแรงอบอุ่นเสมอ โดยสวมเสื้อผ้าที่หนาเหมาะกับอากาศที่หนาวเย็น รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และออกกำลังกายให้ร่างกายแข็งแรง

ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูเล่านิทานเรื่อง “เสื้อหนาว 3 ตัว” ให้เด็ก ๆ ฟังและร่วมสนทนาเนื้อหาในนิทานด้วยคำถามขยายความคิดดังนี้

- 1.1 เสื้อกันหนาวที่เด็ก ๆ รู้จัก มีลักษณะอย่างไร
- 1.2 ทำไม เด็ก ๆ ต้องใส่เสื้อกันหนาว

ขั้นสอน

2. ครูสนทนาซักถามเด็ก ๆ ถึงวิธีปฏิบัติตนไม่ให้หนาวด้วยคำถามขยายความคิดดังนี้

- 2.1 เด็กคิดว่าการสวมเสื้อกันหนาวมีประโยชน์ต่อสุขภาพอย่างไร
- 2.2 เด็กคิดว่าการรับประทานอาหาร ผัก ผลไม้ ให้ประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร
- 2.3 เด็กคิดว่าการออกกำลังกายมีประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไร

3. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนในฤดูหนาวประกอบภาพ ด้วยคำถามขยายความคิดดังนี้

- 3.1 เด็ก ๆ คิดว่าการออกกำลังกายสำหรับเด็กมีอะไรบ้าง
- 3.2 เด็ก ๆ คิดว่า ผัก ผลไม้ที่มีประโยชน์สำหรับเด็กควรรับประทานชนิดใดบ้าง
- 3.3 เด็กคิดว่าตนเองควรจะดูแลรักษาร่างกายให้แข็งแรงในฤดูหนาวได้อย่างไร

4. เด็กแบ่งกลุ่มย่อย ร่วมกันสรุปถึงวิธีปฏิบัติตนในฤดูหนาวตามความคิดของกลุ่ม แล้ววาดภาพประกอบ

ขั้นสรุป

5. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปถึงวิธีปฏิบัติตนในฤดูหนาว และส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น ครูใช้คำถามขยายความคิดในสรุปของเด็กดังนี้

5.1 เด็ก ๆ คิดว่าอะไรเป็นสิ่งแรกที่ควรปฏิบัติในการรักษาสุขภาพ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. นิทานเรื่อง “เสื้อหนาว 3 ตัว”
2. เสื้อกันหนาว
3. ภาพเครื่องใช้ในฤดูหนาว
4. คำถามระดับต่ำ – ระดับสูง

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการสนทนาและตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
3. สังเกตจากการร่วมแสดงความคิด
4. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน